
Jacques
DERRIDA

DANAS

Velikodušno mi predlažući da u knjizi – brošuri ili knjižici – objavim ono što je najprije bio novinski članak, Jérôme Lindon me naveo na razmišljanje o vezi između slučaja i potrebe. Dosad nisam usmjerio odgovarajuću pozornost na činjenicu da je jedan članak, “Drugi rt”, znatno opsjednut pitanjima novina i knjige, izdavaštva, tiska i medijske kulture, bio, naravno, objavljen u novinama (*Liber. Revue européenne des livres*, listopad 1990, br. 5), ali neobičnim novinama koje pokušavaju umaknuti pravilu, budući da su na neuobičajen način umetnute u druge europske novine (*Frankfurter Allgemeine Zeitung, l’Indice, El Pais, le Monde*) i izlaze na četiri jezika istodobno.

Ali dogodilo se, sasvim slučajno, da je jedan drugi članak, “Odgođena demokracija”, koji se u dubini bavi analognim problemima, prije svega tiskom i izdavaštvom, novinama, knjigom i medijima (u njihovu odnosu prema javnom mnijenju, prema slobodama, prema ljudskim pravima, prema demokraciji – i prema Europi), objavljen godinu dana ranije u *drugim*, ali također istim novinama, odnosno u *le Mondeu*, pa onda još i *odvojeno*, u prilogu jednog neobičnog broja: prvog broja časopisa *Monde de la Révolution française* (siječanj 1989.) koji se pojavio dvanaest puta u godini dvjestote obljetnice Revolucije. Osim podjele tema i zbog te *situacije* (novine u novinama, ali također i *izdvojene* novine), ja sam dakle zamislio

da ima nekakvog smisla ta dva članka, takva kakva jesu, smjestiti jedan pored drugoga i pod istim svjetlom. Upravo je *dan*, pitanje ili razmišljanje o *danu*, rezonancija riječi *danas*, ono što je tim člancima ponajviše zajedničko – u njihovu tadašnjem datumu, tadašnjem danu. Jesu li hipoteze i prijedlozi na koje sam se na taj način odvažio samim tim datirane današnjim datumom, u jeku rata nazvanog “Zaljevskim”, u trenutku kada problemi prava, javnog mnijenja i medijske komunikacije, između ostalih, doživljavaju hitnost i težinu koju svi poznajemo? Na čitatelju je da prosudi.

Danas je prva riječ “Odgođene demokracije”. Čak iako nije i posljednja – samo to ne – ona ulazi u odnos s onim što čudno odzvanja u uzviku Paula Valéryja, a što je na početku “Drugog rta” citirano i što se tu i tamo ponovno navodi: “Što ćete raditi DANAS?”

29. siječanj 1991.